

ІОСИФ ЯСЕНЧУК

Канадійський
КОБЗАР.

(До друку приготував п. М. М. Б.)

НАКЛАДОМ УКР. КНИГАРНІ,
В ЕДМОНТОНІ.

UKRAINSKA KNYHARNIA
350. KINISTINO AVE. EDMONTON, ALBERTA.

1918

ПЕРЕДРУК ЗАСТЕРЕЖЕНИИ ВИДАВНИЦТВОМ.

Часу! Заскучи

ЗАСЬПІВ?

Чого серце моє рветь ся?
Чого сльози лють ся?
Чому народи в незгоді,
Що славянські звуть ся?

Чому одні понад других
Так дуже чваняють ся?
Чому царі, та бояри,
Від людей, ріжнять ся?

Доти буде ся незгода
Доки царів стане,
Поки нарід в свої руки
Правди не дістане!

Одна земля всіх годує,
Тай зве їх синами.
Усі діти одной мами,
Чомуж не братами?

Час зближась, що пізнають
Усі свої блуди.
І пізнають самі себе,
Тай рай сьвятий буде.

КІЛЬКА МОЇХ СЛІВ....

Любов братерська, се рай і небо.
А край мій рідний, мов рожі цвіт.
Матерня мова — ангельська пісня.
Чого не давбим за весь сей сьвіт.

Сих кілька моїх слів з глибини щирого серця, прийміть Брати мої і Сестри. Се щирі і братерські слова матерньої мови від рідного брата. І не слова я шлю, а любов всего, що своє рідне і дороге.

Коли знайдете не так, як Ви хотілиб - і по вченому — то вибачайте, я не вчений бо нігде не вчивсь а таке собі звичайний, як на сьвіт вродивсь.

Не був я вчений в письмі....

Зате думав науку ширити устами
Хоть не зовсім свою але й нечужу.
А наших славних братів,
Котрих ціле житє пішло за нами.

Та годі мені, бо тепер я в тюрмі.
Требаб, та не знаю як писати.
А що житє недовге мені,
То працю хтівби докінчати.

Я бачив раз корч маківки,
Що з раня цвітом був зацвив.
Та до полудня лиш були цвітки
А пополудни цілком був зівяв.

Оттак мій день за днями,
Немов вода в ріці плине.
І молодість моя за ними,
Ніколи більше не верне.

Написав підчас арештованя, як воєнний плінник в Канаді 1915 р. на Мелвіл Айленд.

Приятель укр. молодіжи
Йосиф Ясенчук.

П Р И Г А Д А Й С И . . .

Брате!
Чи зямив ти наших славних рицарів,
Могучих, чубатих, запорожських козаків.
Чи зямив ти свої славні гетьмани?
Як Трясило і Підкову і тебе Богдане.
О, як би ти встав з могили і по дививсь на
Україну,
То і з горя, з серця болю лягбись назад в домови
ну.

А чи тямеш милий брате,
Той степ вільний на Україні?
Де козаки ті гуляли,
А могили стоять нині.

А чи тямеш ту Татарву,
Що зі всіми воювала?
Мечем огнем все палила,
Дітий в ясир забрала.

Лиш козак їй не бояв ся,
А давсь добре памятати.
І до віку у Татарів,
Будуть його споминати.

Придивіть ся добрі люди,
На ту славу Україну.
Що вороги напосілись,
Щоб зложити в домовину.

Колись козак гуляв тамки,
Немов медвідь в лісах нині.
Свобідний був, бо корони
Не знав козак на Україні.

МОЯ ОФІРА.

В часі 100 літнього ювелею уродин Т. Шевченка, 1-го січня 1914.

Як довго сонце ясно сяє?
Як довго місяць ся блищить?
Як довго житє моє лунає?
Так довго думки не вгасить!

Як довго лист ся зеленїї?
Як довго степ, буйні ліси?
Так моя думка в однім тліє,
Чому змінились часи весни?

Але я певний часу весни,
Бо день вже більший тепер в нас,
І сонце яснійше як в осени,
А і зима також була в час.

А хто ще вірить в ту весну.
Тож думку-серце розвени!
Тай руку мені подай братню,
Та разом будем ждять весни.

Та хто любуєсь в весняний час,
То не пора зимою спати!
Будім ся всі, бо весна зближаєсь,
Щоб разом сю врочисть витати.

Кальгари 1. шого січня 1914.

ПОДЯКА НЕНЬЦІ КАНАДІ.

Щасливий і вдячний Тобі Канадо,
Ти світло серед темноти.
Ти світиш мені і моїм Братям,
Щоб ми пізнали куди нам іти.

Ти ненька наша, Тобі і вдяка,
Ти була щира за весь сей час,
Як мати наша Україна в кайданах,
То Ти узяла в опіку нас.

Тобі подяка о щира Ненько,
Тобі віддячусь як прийде час.
Тобі подяка й від мої України
Що не цуралась так бідних нас.

Миж славних синів, козацькі діти,
З потомства, славянського роду.
Тож недивниця, що впались в ярмо
З часом і ми осягнем згоду.

ПОДЯКА.

Присвята київському князеві Володимирови Великому.

І слід забутий по Тобі,
Так ти крайом синів ділив.
Неначе батько своїм ґрунтом,
Та се самий ти провинив,
Пропала слава твої Руси,

Занапали твої сини,
Козацький нарід прогнав неситих,
Збудив Україну для козатчини.

Одна подяка тобі владико,
Хотяй ся трохи помилив,
Та честь тобі таки належись,
Що без "світла" ти нас не лишив.

П О Д Я К А .

Всім щирим синам Матери України.
О честь Вам Братя від України
І щира вдяка від мене,
За Ваше ласкаве, братерське серце
До українського імени.

Про Вашу працю я знаю
І знаю, яка Ваша заплата.
Та простіть всім, що Вас не пізнали,
Нераз діти кленуть власного тата.

Ваша слава досі не пропала,
Хоть може імя вже забуте.
Але добре діло, що Ви зробили,
Ніколи пропавшим не може бути.

Кепські діла можуть пропасти.
Бо кепске добрим напростують.
Але добрим ділам усі радіють,
І до віку ся ним частують.

ПРОЩАЙ УКРАЇНО.

Ой піду я на чужину,
Там де чую свободу.
Засьпіваю на весь голос
І згадаю Вітчину.

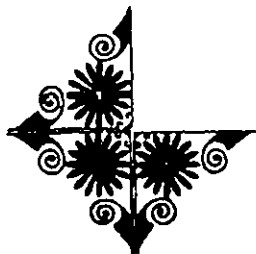
Ой піду я дебром, степом,
Щоб нікого не здибав.
А там сяду засьпіваю,
Щоб аж степ ся здивував.

Ой жаль мені покидати,
Українські могили,
В котрих предки спочивають,
Де їх кости вже згнили.

Ой піду я полем, полем,
На найбільшу могилу.
Там поклонюсь своїм предкам
На пращальну годину.

Ой прощайте мої предки,
Се послідний клич до Вас.
Мушу край свій покидати
Бо вороги гонять нас.

Ой жаль мені в ріднім краю
Служить своїм ворогам
Піду степом по чужині,
Пришлю звідти пісню Вам.

МОЯ СПОВІДЬ.

Я все любив свій рідний край,
І свою мову і звичай,
І свого брата і родину
Як матір рідную дитину.

Я кров із крові козаків,
За то любов моя з батьків.
За Україну їх морили
Де їх кости і погнили.

Як довго я буду жив?
То Україну все буду любив!
І вмирати буду спокійно,
Бо совість моя йде постійно.

Се сповідь моя перед Вами,
Бо всі ми братя одної мами,
Одною, мовою говорили,
І з тої землі нас кормили,
Що ще наші пра-батьки
Своєю кровію зросили.

В ПОЛОНІ.

Ой горе, мені горе
На чужині, щей в тюрмі.
Ой горе-ж, мені горе,
Ой гореж тут мені.

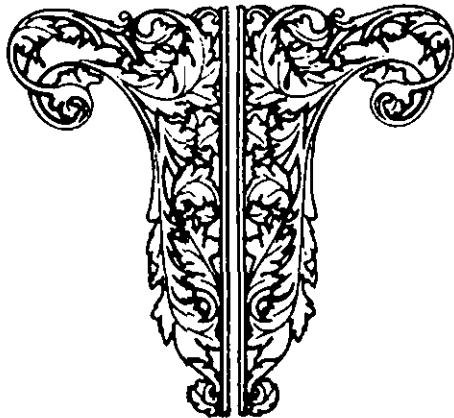
Де минають мої літа?
Котрі більше не вернуть.
Так минають дні за днями,
Немов в річці, так пливуть.

Уже третій рік минає,
Я у тюрмі в чужині.
Ой горе-ж, мені горе,
Ой горе-ж тут мені.

Як згадаю Україну,
Де кров лять ся по полях.
То аж серце моє вяне,
І збирає мене страх.

Марно гине там Родина,
А я в тюрмі в чужині.
Ой горе-ж, мені горе,
Ой тай горе-ж тут мені.

(В канадйськй полоні на Мелвіл Айленд в 1916 р. підчас европейської війни, де Австрія і Росія бились на укр. землях.)

БУРЛАКА.

Немов облуда сидить під тином,
Вліпивши очи по степу,
"Лагідний смирний" немов дитина,
Що замочила язик в ропу.

Здаєсь веселий, а наче плаче,
Та все під носом мов джміль джміль.
Здаєсь байдужний, а чогось хоче,
Та не для себе, комусь волить.

Пому нічого здаєсь не треба,
Зі всього вдоволений що кругом є.
А все щось просить немовби з неба,
Своє послідне вже віддає.

Беруть у него хто що злапає,
Його шей лають і дурним звать.
А він байдуже, лиш ся всьміхає,
Що ті голодні чогось ся дуть.

Се — український бурлака!
Так то буває на чужині.
Ану пригляньмось і придивімось,
Чи так не дієсь і у рідні?

Англія 2. лют. 1915. р.

ТУГА ТА ПОТІХА.

Вітер віє аж гудить,
Серце мліє аж болить,
Як згадаю вітчину
І рідною стороною.
Ой ну, ну, вітчину.
Ой так, так, родину.

Як я собі погадаю,
Як то добре в ріднім краю,
Свої люди і свій край,
Своя мова і звичай.
Ой ну, ну і свій край.
Ой так так і звичай.

Через вражі вороги,
Щоб вигибли до ноги,
Жити тяжко у рідні,
Мушу жити в чужині.
Ой ну, ну у рідні .
Ой так, так в чужині

Ой прийде час і пора,
Що устане родина,
Я з чужини підопру,,
І здобудем вітчину.
Ой ну, ну підопру.
І здобудем вітчину.

К О Б З А Р .

Родивсь на бідно
І зріс негідно,
В послузі другим він і підріс.
Зазнав він много голоду й горя.
Не бракло йому і многих сліз.

Чужі його, чуже вчили,
І всім його к'собі манили,
Щоб їм в послузі став.
Та він лиш ухом усього слухав,
А в голові своєї думав.

Та підріс до сили,
А вже всі, просили,
Щоби в них на службу став.
Та наш Кобзар нічо не слухав
І в світ за очи почвалав.

Пішов світами
Від рідної мами,
В чужині ніхто його не пізнав.
І від людий степом пустив ся,
Та по лісах він ночував.

Чим там кормив ся,
Не признавав ся,
І хоть голоден то все сьпівав.
І давнину у піснях своїх,
Тихцем по пущах він споминав

І хтось підслухав,
Мов лис підюхав,
Здаєсь зі своїх бо щось пізнав
І хитро вдалось йому здурити,
І Кобзаря в к'собі зазвав.

Кобзар затряс ся,
І так підняв ся,
Як придивив ся, що свій се був.
А що не в силі, щоб відповісти,
Знова у службу ся потягнув.

Коли згодив ся,
Тай придивив ся,
Що кепско дуже йому буде.
Але потїха одна лиш була,
Що хоть свій з него корість знайде.

Хоть робить тяжко,
Зітхає важко,
То пісню в голос таке гуде,
Та все згадає, що вже минуло
Та сам не знає що ще буде.

Батьків споминає,
Про край згадає,
Про ті могили, де батьки сплять.
Про свободу давну козацьку,
Та про запорожців завзять.

Во, Алберта 1914.

ПІСНЯ ПРО ВІТЧИНУ.

Блищить вода глибока,
А за водою гай, гай, гай.
Ох там любо там весело,
Там є мій рідний край.

Стоїть там край Україна
Мов прекрасний гай, гай, гай.
Там вороги напосілись
Щоб розбити той рай.

Тепер той край почорнілий,
Від згарищів чорний, чорний!
А трупами гаї вкриті,
Дністер крові повний.

Ой там бють ся за Вкраїну,
За край наших батьків, батьків!
Батьки кличуть із могили,
Збудить своїх синів.

Ізза Дніпра, із Галича,
Шумні вихри гудять, гудять!
І брат брата не пізнавши,
Люто себе нищать.

Салізбури Анг. 1915. р.

РІЗДВО ХРИСТА В ЮВІЛЕЙНИЙ РІК.

В тисяч дев'ять сот тринадцять,
В саме Різдво се було.
Всюди гарно колядують,
А мені так чогось нудно.

Сиджу в місті, у Кальгарах,
Самий в хаті задумавсь.
Думка думку прошибає
І я з того аж здрімавсь.

Спав я довго в своїх мріях,
Аж на диво сон приснився,
Що ніби хтось колядує
І я з того пробудивсь.

Наколи я пробудивсь ся,
Подивив ся у вікно,
То побачив, що умене
Колядують на Різдво.

Попросив я їх до хати,
Таке зараз крізь вікно.
Відтворились в хаті двері
І всі в хаті як в одно.

Я тут зараз полапав ся,
По хаті ся подивив,
І за то що колядували
Усіх за стіл засадив.

Вже тут було не без того,
Щоб чимнебудь частував.
І разом зі всім иньшим
Отсю проповідь сказав.

Честь велика се для мене,
Що Ви разом ся зійшли.
І зріздвяною колядою
Таку радість принесли.

Се для мене дуже гарно,
На чужині чуть сей сьпів,
Бо ся пісня батьків наших,
Що лишилась з їх слідів.

Хотяй миб вже не вертали,
Де наш батько колись жив,
То ми пісні не забудем,
Котру батько нам лишив.

Пригадаймо от хоть Того,
Що найкрасше нам сьпівав.
Се був поет Тарас Шевченко,
Ось Він так до нас сказав:

"Наша дума наша пісня,
Не вмере не загине,
От де люди наша слава,
Слава України!"

Ось і нині ми сьвяткуєм,
Сьвято сьвятого Різдва.
Для нас днина ся врочиста,
По подвійна в нїм верства.

Ми сьвяткуєм Різдво нині,
Як би сьвято релігійне.
А що в батьків було сьвятом,
То для нас оно подвійне.

Отсе сьвято ми сьвяткуєм
В кождім році у сей час.
От до нас іде столітне,
Се буде великим в нас.

Тисяч вісім сот чтирнайцять,
Для нас той рік був сьвятий.
Того року народив ся,
Поет добре нам знаний.

У Біблії ми читаєм
Як лиш Христос народивсь,
Скільки муки Він протерпів,
І чим для нас прислуживсь.

Ми признали Його Богом,
За Його сьвяті науки.
За них Христос натерпів ся
Як найтяжші в сьвітї муки.

Так було і зі Шевченком,
Котрий любив свого брата.
І за любов ту братерську,
Ось така була заплата.

Не відмінно й тут нічого,
Все подібне тут Христови.
Христос терпів за науку,
Таке й було Тарасови.

Я не в силі розяснити,
Та ми самі ся дізнаєм,
Як ми твори Тарасові,
Всі докладно прочитаєм.

Отже знаєм як то було,
Чим нам Тарас прислужив ся.
А вже сотка літ надходить,
Як на сьвіт Він народив ся.

Тисяч вісім сот чтирнацять,
Як на сьвіт Він народив ся.
Тисяч девять сот чтирнацять,
Буде сотний рік сьвятив ся.

Різдво йде до нас велике,
Щей до того ювелейне.
Буде Сьвято в нас врочисте,
Коли всім нам буде спільне.

На сім скінчив я промову,
Тарасовими словами:
Будем Батьку панувати,
Поки ми всі Русинами.

Твої пісні Твої думи,
Ми ніколи не забудем.
Доки живють наші люди
Споминати ми все будем.

Як Ти любив Україну,
Так і ми також будемо.
Хоть не в нашій Україні,
Бо в чужині живемо.

Та ми тямем ті могили,
В котрих батьки спочивають.
Тую любов для Вкраїни,
Вороги нам не зрабують.

Як і Христова наука,
Розійшла ся цілим сьвітом.
Так і для нас Українців,
Твоя буде для нас ліком.

Римське войско вартувало,
Над Христом колись в могилі.
Так і на Твоїй могилі,
Московські жандарми висті.

Хоть Ти Батьку спиш спокійно,
І не чуєш, що з нині.
То для нас се з сьвятез,
Доки ворог на Україні.

Тут я скінчив говорити,
Усі разом тоді встали;
І на славу Тарасови,
Пісню гарну засьпівали.

По пісні ся розходили,
І почали ся пращати,
Тільки мене всі просили
Щоб ювілей памятати.

Я дотримавсь в своїм слові,
Бо як дістав шей підмогу,
То все кинув з новим роком
І пустив ся я в дорогу.

От із чого я був взяв ся,
Ювілейний рік сьвятити.
Щоб Тарасову науку,
На чужині розширити.

Поясненз: — 1914-ий рік ми будемо довго памя-
тати. Се був Ювілейний Рік Тараса Шевченка. Всі сини Укра-
їни бажали сьвяткувати сей рік як найвеличавійше. Много ба-
жали звидіти Тарасову могилу але російське правительство
настрашилось Шевченка эще і по смерти, і на Його могилу по-
ставлено жандармів з багнетами, щоб нікого туди не пустити.

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАНТ В КАНАДІ.

Приїхав з краю, де родив ся,
Привіз лиш жінку і діток.
Та ще на "шифі" він журив ся,
Коби знайти який куток?

І вже дістав, чого хотів,
Кругом лан як оком вздриш.
Тепер він думає, буде жив,
Коб лиш здоровля було звиш.

Та не так оно було,
Як він спершу думає.
Голодом й холодом дуло,
Нім кута свого діждає.

Немало корчів ся, натягнув,
І потом землю ту зросив.
І сорок миль він домів,
На плечах муку на хліб носив.

Бо міста близько не було,
А коней своїх він не мав.
Нагадай брате що минуло,
То сам їм з книжки меш читав.

МОЇ ПРИПОВІСТКИ.

Тоді гадки твої сповняться ся,
Коли глибоко віриш в них.
Бо думка й віра охотять до праці,
А праця все несе успіх.

Не думай про те чого не хочеш,
Бо думка веде до діла.
Кепські гадки звертай на добрі,
А остережеш ся зла.

Ніколи не сповниш,
Коли не думаєш сповнити.
Ніколи губою не знайдеш,
Як не будеш за сим слідити.

II.

Застановись над собою,
Відтак других спамятай.
І в голоді чи в холодї,
Своїм ближнім помагай.

Хто втішний, що вчора минуло,
А про завтра не дбає.
Той в голоді і холодї
Тай в нужді вмирає.

Хто радить, того слухай,
Тай ще других запитай.
Тогди й ще сам роздумай,
Аж відтак діло починай.

Наколи в чім переконав ся,
То і ближнім раду дай.
А наколи не повіриш,
То як судять так приймай.

Старай ся все довершити,
А напевно як узрять.
То не лише допоможуть в праці,
Щей за добре похвалять.

ПОДУМАЙМО.

Не вжеж то правда, не брехня,
Що старі люди казали.
Що молоді від старих,
Розуму ся набрали.

Чи добре чи зле,
Батьки наші жили.
То все таке науку,
Для нас полишили.

Наколи що злого,
То ми поправляймо.
А наколи добре,
То так й поступаймо!

Та все годі добре,
Від разу пізнати.
За те треба добре,
Його обглядати.

Може ми так скажем,
Що ми вже мудрійші.
А наші старі,
Були дурливійші.

Але звідки миб ся,
Розуму набрали?
Якби наші предки
Цілком нич не знали?

Они вчились таже,
Як довго зростали.
А ми нині все,
Від них переняли.

Та треба й то знати,
Що наука є всюди.
Наколи хто хоче,
Вийти лиш між люди.

Як тільки уважно,
Назад подивиш ся;
Та над кожним кроком,
Сам застановиш ся.

Хотяй би що хвиля,
Назад оглядай ся!
Та памятай добре,
Все вперед тримай ся.

Не дивись далеко,
А поперед себе.
Бо упадеш в яму,
Котра коло тебе.

Зате тра із боку
З часта поглядати. -
Щоб в яму не впасти
Й ровець оминати.

Та найбільше того,
Все застанови ся.
Де як що робити,
Добре придиви ся.

Хотяй дещо знаєш,
То все питай других.
Які гадки мають,
Чи подібні твоїх.

Наколи що добре,
Подякуй за раду.
А коли инакше,
Май своє з переду.

Не показуй свого,
Що ти ліпше знаєш.
Кожний сам побачить,
Як те доконаєш.

Та се з найбільше,
Все застанови ся.
І на кождім кроці,
Добре придиви ся.

КЛИЧ ДО ЛЮБОВИ.

Любім ся братя! Любов се небо
Що обіцяють по смерти.
Та за житя ще ми в любови,
До неба можемо зайти.

Щож нам лекше, любов чи роздор?
Здаєсь однако за тяжкі.
Та до чого ми вже навикли,
Тому й у нас чувства гидкі.

Любім ся братя! то ся зєднаєм,
Тоді не зробим в братерстві зла.
Бо замість злом, любовою звитаєм,
І з небес спаде на нас хвала.

Усім братя одних батьків,
І одної матерньої мови.
Ми славних козацьких синів,
І українсько-козацької крови.

Любім ся! ми на чужині,
Хай другі бачать як живем.
Та крушкою хліба поділім ся,
І зло від себе прожине.

Любім себе і сусідів,
І не робім нікому зла!
Скромність і смирність зірве їх гордість,
Котра в них з давна залягла.

БЕЗ ЛЮБОВИ.

Одного батька, одної мами,
І рідні братя між собов.
В матери ласки собі придбали,
Матерну ширість і любов.

З одної груди ся кормили,
І разом в купці так зросли.
Одної мови ся учили,
Та лиш любови не мали.

Лишили батька, лишили матір,
Пішли в далеку чужину.
Просив батько і просила матір,
Щоб не забули родину.

Просив батько і матір просила,
Просили сина — не забудь.
Коли лиш зможеж і в силі будеш,
На старість в поміч нам прибудь.

Але сини не маючи любови,
Пішли в далеку чужину.
Здибали розтїш, здибали й горе,
Зовсім забули за вітчину.

Учула мати про свого сина,
Та втерла сльози у рукав.
І так згадала і зажурилась,
Не верне син мій, він вже пропав

Та мати знала вчїм се причина,
Що не учила синів любови.
Все вже пропало она так думала,
І не починала вже більше мови.

ЗИМА ТА ВЕСНА.

Все спить покрите снігом,
І ніхто не будить зі сну.
Та все оно чудовним ділом
Устане в близькую весну.

І деревці мої поснули,
Они пробудять ся також.
Минувше літо они забули,
Бо притиснув їх мороз.

Ох як я з веснов буду радіти,
Робити буду коло них.
Они будуть ся зеленіти
І чудний запах вдарить з сих.

І рік за роком хоть минає,
І в кождім році мороз жарить.
Та деревці все підростають,
І сніг з морозом їх не авалить.

А ті, що раньші і проти сонця,
Таке вже добре підросли,
І ось, ось мороз переможуть,
Та вже не будуть й мерзнули.

Тоді я не повстидаюсь,
На все село з своїм садом.
Як з деревця буде яблоня,
Кріслата, велика і з овочом.

От так і Україна спить,
Покрита "снігом" темнотом.
Але пора уже зближаєсь,
І за сияє она з веснов.

Та я радоб хотів служити,
Та обтрисати "сніг" з деревець.
Та заслабий я тудя пуститись,
Та хоть під весну сплету вінець.

Та хотьби я й не дочекав ся,
Щоб цвітучу весну почув,
І навіть, щоб я і в гріб поклав ся,
То й там весною радий яб був.

Не жаль булоб мені вмирати,
Як довершу, на що я жив.
Спокійноб було і в гробі спати,
Як все в порядку яб тут лишив.

ДО ВСІХ МОЇХ БРАТІВ І СЕСТЕР.

Хотяй розсіпані ми сьвітами,
Неначе осіннім вітром лист по саду.
Та неначе огородник з граблями,
Я від Неньки зі словами до Вас Братя йду.

Я не від себе і не для себе,
Я сином України себе признаю.
І починаю від найстарших, діда й баби,
І аж до немовлятка, що лиш пізнаю.

Тому, що я сином України себе називаю,
То се анї сором анї не э сьміх.
Я прозьби Неньки ніколи не забуваю,
Тож як не послухать, се бувби гріх.

Я ніби вільний бо вільним назвали,
Сам бачу мою Неньку в кайданах — закуту.
Щей бачу братів, що й Неньки ся вирікають,
Таке в саму ту нещасну мінуту.

Ох Братя одної Родини!
Не лишіть Неньки в кайданах закуту!
А піднесім голос одної хвилини,
І встаньмо разом в одну мінуту!

Лиш єдність в любови кайдани подомить.
А деж наша єдність, де наша любов?
Коли кождий свою науку голосить,
І тягне других лише за собов?

Ану Братя милі на клич України,
Збудуйте статую сильну та тривку.
Післім туди голос одної родини,
Та не тільки голос але і думку.

Деж та наша сила на чім ми запремось?
Пощо позволяти точить себе черваку?
Отрісім ся зараз із сеї зарази,
Сварку, незгоду лишім на гаку!

Ногою всі черви, за правду рукою,
Будуймо Статую, станем над одним
Як положим силу в одну ту Статую?
І задзвонем дзвоном величним-гучним.

А як дзвін задзвонить і вороги вчують
Що так сильно голос в Статуї гуде?
То з сорому сьвіта кайдани утворять,
І Україна наша на воли буде.

МІЯ СОН.

Оттак як спю, так і снить ся,
Що я дзвінницю збудував.
В один дзвін задзвонив я,
І усіх патрійотів поскликав.

Зійшлись всі редактори,
І кождий по часописи ся звав.
І я став немов веселий,
Бо кождий щось сказать думав.

І радо було м'ні почути,
Що тільки українських дзвінків э.
Та жаль мені, бо серце здаэсь однаке,
А кожде, в иньше криси бэ.

Та оно эще не булоб страшно,
Поки не заложать серце нове.
Бо яке буде у дзвінку серце,
Як то старе ся серце урве?

А Ви раз дзвоните на́ голос,
Що в Вас і правда і чувство.
І на́рід вірно Вам повірить,
Чи не впаде в ошуканьство?

Як в чужім дзвінку чуже серце бэ,
І на́рід не знаючи повірить ученим;
І в баламуцтві кацапом стане,
Щей своїм ворогом печеним.

Свою маму Україну буде ганив,
Щей поможе куть П в кайдани.
І брата свого в тюрму поведе,
А що з нами тоді ся стане?

Оттакє мені приснилось,
Що я колись таке й думав.
Але сказати не мав відваги,
Щоб хто дурним мене не звав.

Щоб дзвінки більше помагали,
То я думав дзвінницю красшу збудувати.
Щоб дзвін кожний в одно крисо бив,
І щоб кожний міг се знати.

Тоді дзвінки будуть дзвонити,
І дзвін також буде дзвонив.
А колиб який змінив ся,
То надаремно будесь трудив.

Оттак я й пробудив ся,
І в соннику за сим шукав.
Бо сонник трохи за великий,
І на память 'го не знав.

І ось що я там прочитав,
Що по зміні місяця пізнавати.
Як пятого дня по зміні ся сніло,
То й так оно будесь вдавати

І справді сонник не крутив,
Бо се пятий день по зміні був.
І як ся сніло так і було
Лиш дзвін на місци не стояв.

О ЗЕМЛЕ НАША.

О світе тихий, ти житло
Кудиж тобою нині повело?
На що ті муки, на що те горе?
О світе тихий! Хто тебе оре?

Не правим плугом тебе зорано,
Не правим зерном в тобі сіяно.
Життя коротке — нема любови
А нарід муков рівнає доли.

Чи ти думаєш, що баламути
Для себе годні гідність пригнути?
Они розпукнуть як в весні пучки
Бо вже розкрилась їх лож науки

А щож ся стане з всіми брехнями?
Хто може знести сором над нами.
Як пучки в весні листэ пустили
Та з брехні правда і будем жили

На щож ті ситі всі баламути
Хотять брехнею світ огорнути?
Они почали брехні-ділами
Щоби ся стати світа панами!

ТРИ ОСОБИ А ОДИН БОГ.
Бог Отець, Бог Син і Бог Дух Сьвятий.

БОГ ОТЕЦЬ.

Се сонце ясне, що над нами
Земля зелена, що нао́ годує
Вода, вітри, зьвізди і все проче
Що нашим житєм кермує.

БОГ СИН.

Се всі ми люди, котрі житє
Від того всього ми маєм.
Себе дітьми, Його Отцем
Також ми всі називаєм.

БОГ БУХ СЬВЯТИЙ

Се то, що відчуваємо в потребі,
Те, що невидиме і незнає
А тільки в правді духа і любви
Буде нам всім обдарене.

ОДИН БОГ.

От все те разом
Один Бог між нами.
А всі що сего Бога признають
Повинні звати ся братами.
Ті всі, що Бога Отця синами,
Як брата в злуці нехай жниють.
А хто ся з нами не хоче братати,
І хоче себе в Бога за старшого мати
То всі ті певно эще зза житя свого
До пекла неволі будуть падати.

В НЕВОЛІ

Холодний вітер повіває,
А сонце гріє аж жарить.
Кругом шум і крик лунає
А серце плаче аж болить.

Десь голос пісні грамофона,
Розносить звук свій по лісах.
Зашелестить червона фана,
Заводить в лісі жалібно птах.

Задзібонить голос дівчорн,
Забуркотить автомобіль.
І вся природа в свої твори,
А мому серцю лиш робить біль.

Загуде й вітер понад воду,
Озвесь і голос на човнах
Зашумить голос якби з погорди,
І знов затихне на долинах.

Весь світ немов театр,
Цікавість в собі усе манить
Цікавість світа немов "фіякер"
Що без поводу у вир летить.

ОБОВ'ЯЗОК УКРАЇНЦЯ.

- 1) Учи ся своїй мови,
І щодень то підправляй!
Різко грімко і здорово,
Кожде слово вимовляй!
- 2) Чужого учи ся,
І свого ся не цурай!
Яких батьків, чії діти,
З історії памятай!
- 3) Люби свою батьківщину
Свою мову і звичай!
І зі старого учи ся,
А і в новім поступай!
- 4) Щоб кождий Українець,
Історію прочитав!
Які предки і де жили,
Щоби кождий тез знав!
- 5) Усіх українських поетів,
Бібльотеку, щоби мав!
І найбільшого поета,
Кобзар-книжку щоб читав!
- 6) Читай тії часописи,
Що з народом разом йдуть!
Котрі старе рідне люблять,
І до нового ведуть!
- 7) Будь поважний і тверезий,
І за свою честь все дбай!
У всіх радах чужих слухай,
А свій розум всегда май!

НЕЗАБУТЬКИ.

Що посієш, те і збереш.

Яке дерево посадиш,
Такий і овоч оно вродить.

Прости ворогови
То й він твоїм приятелем
стане.

Дасиш коневі їсти,
То будеш ним їхав.

Вибієш коневі око
То завезе в рів.

Зітнеш дерево,
То не сподійся овочу!

Скажеш до переходячого
Дай Боже гаразд?
Той переходячий відпо-
вість

Дай Боже і тобі.

Приголубиш пса,
Тай він тебе своїм паном при-
знасть.

Жити правдою з гірко
За те вмирати легко.

Не страшний нікому страх
Хто стелить собі правдою
шлях!

Ліпше вовкови в жїсі,
Два дні голодувати,
Як псови на припоні
Кісточки глодати.

СЛАВА УКРАЇНИ.

Представленє для Українцїв на чужинї. В чотирех дїях,
де треба від 20 до 40 аматорїв.

Дїєві особи.

Статуя України. Дївчина від 18 до 20 лїт.
Старий козак,
Никольцьо і Настуня, внуки козака.
Степан підпарубок з України.
Григорий, укр. учитель на чужинї.
Яків, сїчовик з галицької України.
Від 8 до 16 сьпїваків, дївчата і хлопцї.
Від 8 до 16 українських дїтий..

АКТ I.

(Сцена представляє степ на чужинї)

По серединї на підвищеню сидить Статуя України, при
браня в вінки і цвїти. Під Статуєю сидить задуманий старий
козак, який по хвилї задуми говорить:

Ох горе менї горе,
На чужинї козакови.....

Витягає свою люльку і набиває її тютюном а відтїк далї гово-
рить.

Ог Україно, ти краю мій,
Ог Дніпре, ти діду рідний!
Де подїлись козацькі сини?

(Пакає люльку і по хвилї далї говорить).

Ох і славна ти Україно
На весь сьвіт колїсь була.
Там гуляв козак степами
Лїтав висше від орла.

Хоть і Татарва люта вражи
Нападала на той край.
Розбивала й рабувала
Той прикрасний, рідний край.

Та козак їй не бояв ся
В него шабля то сестра.
Як лиш шаблю з похви виняв
Сотня врага полягла.

Заснув козак, по трудї
Відпочати му пора,
А як збудить ся він знову
Усім врагам вам біда.

(Козак паказ хвильку люльку а відтак задуманий вставши говорить поважно "Гамалію" Т. Шевченка а люльку держить в руці.)

Оя нема, нема ні вітру, ні хвилі
Із нашої України!
Чи там раду радять, як на Турка стати?
Не чуємо на чужині.
"Ой повій, повій, вітре, через море
Та з Великого Лугу,
Суши наші сльози, заглуши кайдани,
Розвій нашу тугу!
"Ой заграй, заграй, снесеньке море,
Та під тими байдаками,
Що пливуть козак, тільки мріють шапки,
Та на сей бік за нами!
"Ой Боже наш, Боже! Хоч і не за нами,
Неси Ти їх з України;
Почуємо славу, козацькую славу,
Почуємо, та й загинем!"

(Скінчивши поволі паказ люльку і сідає знова на своє місце. Тут зараз вибігають весело сьміючись внуки, Никольцьо і Настуня, поздоровляють козака словами:

Здорові були дядю!

(Козак відповідає утішений)

Гаразд, гаразд мої соколики — лебедики.

(Діти тулять ся коло козака, який гладить їх по головках і притискає до себе і далі попакує).

Никольцьо — А чо Ви дідуню так гарно вбрались нині?

Настуня — Чи Ви може дідуню не сьвяткуєте нині те сьвято українське, про яке Ви мені так багато говорили?

Козак — Ой так-так, дітоньки

Я сьвяткую сьвято нині,
Щоб згадати Україну
І забути сю чужину.

(Діти вдивляють ся в Статую України.)

Козак — (пакнувши кілька разів говорить:)

Чи чули Ви діти
Про ту славу Україну.
Де козак гуляв степами,
Де був вільний в кожду днину.

В степах жив і гуляв
Незнав князів ні корони.
В злото срібло сам вбирив ся,
Царів, князів звав тирани.

Тамки нині лиш могили,
Де козацькі кости вкриті.
А всі степи України
Наших предків кровйов злиті..

Тому діти я сьвяткую
Щоби слави не забути.
Щоби славу України
На чужині хоть спімнути.

(Козак витягає хустку і втирає слези з очей.)
Настуся — А Ви чого діду плачете?
Козак — Ні дитинко я не плачу

Але слези самі лють ся.
Через вражих вороженьків
Треба було уступити ся.

(Козак ховає хустку поправляє люльку і жалібно говорить):

Ох горе, мені горе бо козацької я крови.
Ох горе, мені горе на чужині козакови.
Ой горе, мені горе на чужині в степах жити.
Ой горе, мені горе, рідний край свій так лишити.

(Козак опускає голову в діл а діти здивовані вдивляють ся в козака.)

Никольцьо — Дідуню не сумуйте а я Вам пісню засьпіваю, яку Ви мене навчили.

Козак — Засьпівай сину, засьпівай.

(Никольцьо сьпіває)

Бо лиш рідна пісня
Мені тугу розібє,
Лиш у ріднім слові
Моє серце радіє.

(Никольцьо сьпіває слідууючу пісню, Настуня йому помагає, а козак легко басом і собі потягає попакуючи при тім люльку.)

Був я колись у тім краю
Де козаки були.
За Запороже і Дніпро
Житє своє дали.

Ой краю, раю мій
Мила Україно,
Ти цвіт прикраси в осени
Чи діждеш Ти до весни?

Тепер живу в чужім краю
І чужий сей степ мені.
Чужа тут мова і звичай
Як звичайно в чужині.

Ти цвіт прикраси в осени
Чи діждеш Ти до весни?

Козак — (Плеще в руки і говорить) славно, славно Никольцю. А ну но і ти Настусю задеклямуй що?

Настуся — (Зложивши руки взад деклямує)
Я в краю тім була
Де козаки були.
За Заподоже і Дніпро
Житє своє дали.

За славу України
За українську свободу
Житєм своїм наложили
За Україну святю.
Ой краю, раю мій
Мила Україно.

Та я на чужині тепер живу,
І на чужині здаєсь умру.
Я для України хотілаб жити
І для України вмирать буду.

Козак плеще в долоні і враз з Никольцьом говорить — Славно, славно.

По сім Никольцьо випростовуєсь і поважно починає говорити:

Я знаю той край батьків,
Котрий зовуть Україна;
Бо там живе моя рідня
Бо там живе моя родина.

Батьки за Україну вмирили
Як від ворогів її вбороняли;
Батьки за Україну в бою лягли,
І там свої кости склали.

Я все люблю Україну
Як батьківський рідний край.
Бо там жиє батьків родина,
І там їх мова і звичай.

Та я вже тут думаю жити,
І не побачу України;
Однак працювати буду
Для української родини.

Козак весело плеще і говорить славно, славно сину. Діти разом кланяють ся в сторону публіки а статуя Україна обкидає діти цвітами. Рівночасно висувають ся зпоза статуї українські і тутейші фани.

(Куртина спадає.)

АКТ II.

(Сцена та сама, козак сидить під статуєю задуманий попакує воволи люльку а здалека легко долітає голос співу.

Сьпів стає що раз голоснійший і зближаєсь до сцени. Пісню сьпівають на голос "Стоїть гора високая".

Блищить вода глубокая
А за водов там гай, гай, гай.
Ох там любо там весело,
Там з мій рідний край.

Козак немов пробуджений наслухує звідки надтягають сьпіваки. Відтак встає розглядаєсь і еще раз надслухує а відтак говорить:

Здаєсь се не голос людий?
А мов ангельский звук з небес.
Се рідна мова, милий звук,
Як звук для вірних Христос воскрес.

Козак сідає на своє місце і далі прислухуєсь єспівови, попакуючи люльку.

Сьпіваки зближають ся і виходять на сцену де півколом здержують ся кругом статуї і сьпівають далі:—

Там є мій край Україна
Мов прикрасний гай, гай, гай.
Та вороги напосілись
Щоб розбити той рай.

Тепер той край почорнілий,
Від згарищів чорний, чорний.
А трупами гаї вкриті,
Дністер крови повний.

Сьліваки поводи починають відходити і далі співають чим раз тихше і тихше:

Ой там бють ся за Вкраїну
За край наших батьків, батьків,
Батьки кличуть із могили,
Будять своїх синів.

Ізза Дніпра, зза Галича
Шумні вихри гудять, гудять,
А брат брата не пізнавши,
Взаїмно ся гублять.

Козак встає і говорить до себе тримаючись за голову.
Чи се сон? Чи се дійсно спів,
Чогоб ніхто був не преповів.
На чужині між степами,
Щоб пісню рідну, звук почув.

Хто се то?

Чи се з небес післано мені,
Чи се лиш сон-облуда?

Козак (Подумавши стоячи дещо сідає на своє місце і говорить:

Ох любо, любо мені,
На чужині свій рідний сьпів почути.
Та горе, горе мені,
Що на чужині прійдеш і заснути.

Козак задуманий починає сьпівати:

Розвивай ся ой ти старий дубе
Завтра мороз буде....

Зза статуї показують фани і куртина спадає.

АКТ III.

Сцена та сама. Козак ходить поперед статуєю задуманий. На сцену виходить Степан, парубок з України і говорить:

Гаразд Дядьку!

Козак звертає увагу на Степана, приходить ближше подає йому руку і говорить:

Здоров мій милий краєне!

Степан:— Я чув від Ваших унук, що Ви св'яткуєте нині св'ято Вільної України, тому і зайшов до Вас, щоб разом перебути кілька сих так милих хвиль.

Козак:— Дякую тобі, молодий козаке дуже а дуже сердеч

но
Що не забуваєш на чужині
Про свій рідний край;
І як довго жити будеш
І про рідню памятай.

Степан:— (Приглядаєсь статуї України і говорить)

Як бачу гарно і пишно Ви прибрали свою Україну

Козак:— А правда що й гарно. Бо і щож милійшого в мене осталося як не наша безталанна Україна. Чи не задеклямував би й ти-що Степани тай звеселив се св'ято?

Степан:— Та хібаб що з Кобзаря, батьку!

Козак:— Коли ласка то прошу!

Степан:— (Поволи і поважно деклямує -- Суботів)

Стоїть в селі Суботіві
На горі високій
Домовина України —
Широка, глибока..
Ото церква Богданова;
Там-то він молив ся,
Щоб Москаль добром і лихом
З козаком ділив ся.
Мир душі твоїй, Богдане!
Не так воно сталось:
Москалики, що зустріли,
То все очухрали, —

Могили вже розривають,
Та грошей шукають;
Льохи твої розкопують
Та тебе-ж і лають,
Що й за труди не находять....
Оттак-то, Богдане!
Занапастив-еси вбогу
Сироту Вкраїну!
За те ж тобі така дяка...
Церкву-домовину
Нема кому полагодити!
На тій Україні,

На тій самій, що з тобою
Ляха задавила, —
Байстрюки Катерини
Сараною сіли.
Отаке-то, Зіновію,
Олексій друже!
Ти все оддав приятелям,
А їм і байдуже!-
Кажуть, бачиш, що "все-то те
Таки й було наше,
А що ми тільки наймали
Татарам на пашу

Та Полякам".. Може й справді!
Нехай і так буде!
Так сьміються ж з України
Стороннії люди...
Не смійте ся, чужі люди!
Церква-домовина
Розвалить ся, а з-під неї
Встане Україна
І розвіє тьму неволі,
Світ правди засьвітить,
І помолять ся на велі
Невольничі діти!

(Коли Степан докінчує деклямацію здалека чути сьпів, який стає чим раз голоснійший. Козак і Степан прислухують — на сцену виходить Яків далі сьпіваючи)

Пісня, яку Яків сьпіває:—

Повій вітре з України,
Повій вітре в чужий край
Повій вітре не бари ся,
Козаченька привитай.

Ой принеси голосочок,
Соловейка сьпіваночок;
Як щєбече тьох, тьох, тьох,
Як щєбече тьох, тьох, тьох,

Туди серце моє тягне
На Вкраїну у мій рай.
Там садочки зелененькі,
Ліс розлогий, буйний гай.

Ой який там голосочок,
Соловейка сьпіваночок;
Як щєбече тьох, тьох, тьох,
Як щєбече тьох, тьох, тьох,

Яків: — Гараз Дядьку. Я так засьпівав ся що і не завважав Вас.

Козак: — (подає руку Якови і говорить) здоров, здоров Козаче.

Яків: — Гараз і ти Степане, (подає йому руку) а відтак і говорить) Я й сподівав ся що тут тебе застану. (Відтак звертаєсь до козака і говорить) Але батьку і гарно вбрали нашу Неньку: О коби більше таких синів як Ви дядьку то й Україна не пропадала, тишлабись веселилабись і ми булиб всі щасливі всієлі. (Далі деклямує "ПЦКОВУ" Тараса Шевченка.)

Було колись—в Україні
Ревіли гармати;
Було колись—Запорожці
Вміли панувати!

Панували, добували
І славу, і волю,—
Минуло ся: остали ся
Могили по полю!

Високі ті могили,
Де лягло спочити
Козацькез біле тіло,
В китайку повите.

Високі ті могили
Чорніють, як гори,
Та про волю нишком в полі
З вітрами говорять.

Свідок слави, дідівщини
З вітром розмовляє,
А внук косу несу в росу,
За ними співав.

Було колись—в Україні
Лихо танцювало,
Журба в шинку мед-горілку
Поставцем кружала.

Було колись добре жити
На тій Україні...
А згадаймо! може, серце
Хоч трохи спочине.

Козак: — Як бачу гарно співаєш але й не менше гарно
й деклямуєш.

(Яків звертаєсь в сторону статуї і приглядаєсь її. Степан
вирвавши цвітку зі статуї нюхає її.)

Козак: — (звертаючись до обоїх говорить) обіцялись
мої діточки-школярки, що надійдуть. Заждіть
оттут хвилинку а они будуть тут і розвеселять
нас.

Яків: — (починає поважно ходити по сцені а відтак і по-
вольеньки повголосом співає.)

Тяжко скучно козакови
На чужині жити.
Та щей тяжше в ріднім краю
Ворогам служити.

(Відтак немов збуджений зі задуми вдарившись прутом
по холявах співає)

Соловейку маленький
В тебе голос тоненький.
Заспівай но ти мені,
Бо я в чужій стороні.
Повій вітре буйненький,
З України легенький.
Тай принеси мені
Звук рідненький від рідні.
Тай принеси мені
Звук рідненький від рідні.

(Заслона спадає).

АКТ IV.

(Сцена та сама. Козак сидить під статуєю і пакає файку. Здалека чути сьпів і стук походу).

(Діти сьпівають)

Гей там дїтвора руська йде,
Гей там дїтвора руська йде,
Гей там дїтвора, наші славні козаченьки
Гей машерують раз два три.

(Сьпів і кроки стають виразнійші і на сцену виходять парами діти, (коли можливо найлучше самі хлопці). Двох передних хлопчиків несуть фани, один українську синьожовту а другою тутейшу крайову. Зі заду учитель-провідник дає команду —

Чета станути стань!

В право в бік!

Готовись до вправ.

Діти розсувають ся і на даний знак сьпівають і роблять вправи.

Гей! там на горі Сїч іде,
Гей! малиновий стяг несе, -
Гей! малиновий, наше славне товариство
Гей! машерує раз, два, три!
Гей! на переді кошовий,
Гей як той орел степовий і т. д.
Гей! а по заду осавул;
Гей! твердий хлопець як той мур і т. д.
Гей! а по боках четарі,
Гей! то сторожі вогневі і т. д.
Гей! отамане батьку наш,
Гей! веди батьку вперед нас і т. д.
Гей! не заллэ нас вражий вал,
Гей! бо з нас кождий радикал і т. д.
Гей! молод хлопче, позір май
Гей! та до Сїчи приставай — і т. д.
Гей! наша Сїча дорога,
Гей! як та мати всім одна — і т. д.
Гей! повій вітре з синїх гір,

Гей! на прапор наш, на топір — і т. д.

Гей! повій вітре зі степів,

Гей! дай нам силу козаків і т. д.

Гей! дай нам силу й відвагу,

Гей! Україні на славу — і т. д.

(Учитель порядкує діти в ряд а козак йде з дарунками і роздає їх дітям тай поволим говорить..)

Чесьть Вам діточки, що Ви не забули за мене і за моє нині сьвято. Чесьть, чесьть вам всім велика.

Учитель: — (А тепер діточки привітайте Нашого дядька по козацьки. Діти кричуть три рази гура.)

Козак: — Чесьть Вам маленьки Січовики, що не забули на свою історію. Чесьть і Вам пане учителю, що виховуєте гарно діти — по козацьки.

А чи не задеклямував би мені що хто з вас. А ну хто перший.

(Декляматор виступає остро в перед і деклямує.)

Здаєсь рідний сей край мені,

Бо вродив ся в сім краю..

І звичаю тут навчив ся

І до нині ту жию.

І люблю я сії люди,

І край є любий сей мені.

І здаєсь виирати буду

У сім краю, у сій рідні.

Та хоть родив ся я тут,

У сім краю де я тепер;

Однак я й історію знаю

Де дідо жив і вмер.

Мій прадід жив на Україні,

І кров проляв за рідний край.

Тому я й люблю Україну,

І мову твою і звичай.

І хоть живу в ріднім краю
Та все таки межі чужини,
Але любов моя свята з
Горить дещо й для України.

(Козак і інші плещуть в долоні і говорять славно,
славно. Хлопець відходить остро на своє місце. Тепер
виступає в перед дівчина і деклямує.)

Я вродилась у сім краю,
І вмирати ту думаю.
І хоть мови чужої навчилась
Але й свої ся не цураю.

Я все памятаю слова
Із Кобзара Шевченка.
Він мовою тою писав
Що я говорю до батька.

І інших кобзарів я знаю,
Що так співали як і я.
За те посвята моя велика
І любов до них моя.

Іх мучили на Україні,
За свій нарід в борбі лягли.
Они боролись за Україну
І для України житє дали.

Та я не знаю України,
І на Україні не була.
Та з історії я знаю,
Тай так Україну я злюбила.

Для України я не прислужусь,
Як мої прислужились батьки.
За се св'ячу для України
Свою любов і всі гадки.

(Декляматорка відходить на своє місце а козак і інші.)

ші плещуть і говорять славно, славно. Козак ще раз говорить.)

Славно, славно діти!

Недармо кажуть слова Енейди:

Любов вітчизни де горить

Там сила вража не устоїть.

Там груди сильніша від гармат

Там жизнь — альтин — а смерть — копійка,

Там рицар всякий паробійка.

Козак там чортови не брат.

Учитель: — А ну дядьку козаچه розкажіть дещо отсим діточкам про сю нашу славну Україну. Вониб цікаві і раді послухати. Скажіть дещо эсли Ваша ласка дядьку?

Козак: —

Україна се город

Город прикрасний і великий,

Повний дерев садовини,

Ліси чудно зеленіють

Дуби, граби і ліщини.

Цвітів повно, гарні рожі,

Дівчат всюди й хлопці гожі.

І ви діти памятайте

Виростаєте як ті рожі,

Будьте чемні і зичливі

Щоб любили вас в чужині

Щоб не слави і погорди

Не придбали Україні.

(Козак підходить ближше до дітей і говорить).

Нуже діти треба знати

Нині Св'ято України.

Тра на славу засьпівати

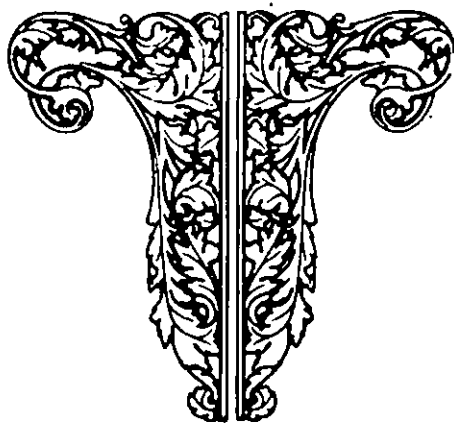
Хоть ми тутки на чужині.

(Козак починає "Боже Ведикий Единий" а діти помага-

ють. Фани показують ся зза статуї а Україна кидає і об-
сипає діти цвѣтами.)

Боже великий єдиний, Русь Україну храни,
Волі і світу проміня, Ти її осіни.
Світлом науки і знаня, нас дітий просвіти,
В чистій любови до краю. Ти нас Боже зрости.
Молимоєь Боже єдиний, Русь Україну храни.
Всі свої ласки, щедроти, Ти на люд наш зверни
Дай йому волю, дай йому долю,
Дай доброго світа, щастя, дай Боже народу
І многая, многая літа!..

(Конець).

ВЕФЛИЭМСЬКА НІЧ.

В одній дії.

О С О Б И .

Жовніри оужені.
Ангел в білім убраню і з крилами..
Цар Ірод, з короною.
Цар I., без бороди, чорний на лиці.
Цар II., з бородою.
Цар III., з бородою.
Жид зі сивою бородою.
Чорт, з вилами, хвостом і ланцями.
Смерть в простиралі з косою.

Жовнір: — Маю честь повідомити, що хочемо загостити до Вас з Різдвяною колядою..

Ангел: — (входить з дзвінком до хати і вінчує)

Дивна весна, розцвіт в очи
Де Ангел несе світло о півночі.
Ангели радісно співають
Маленьке Дитячко витають..
Тая дитина з неба йде
І мир всім людям зі собою несе,

Христос Раждає ся.

(Цар Ірод входить до хати і сідає на крісло посередині хати жовніри стоять кругом него. Ангел починає колядувати і всі йому помагають.)

Весела світу новина:
Породила Діва Сина!
З неба ангельські голоси
Славять Бога по всі часи:
“Свят, свят, свят Господь!” взива-
Творця світа величають. ють,
Добрі вбогі пастирі
Славять Бога, з ними німі
Бидлята ниць на коліна
Падуть, і враз вся звірина.

Йосиф ся нині радує,
На руках Бога пістує,
І Діва ся утішає,
Сіном Христа покриває.
Віл і осел огрівають,
Поклін Эму свій віддають.
Сіно красше як леля,
Що на нїм Бога Марія
Всему сьвіту породила,
Сьвіт з неволі свободила.

Ідуть з сходу славні царі,
Говорять: Ми везем дари.
Де Дитина спочиває?
Зьвізда ся від сонця сходу
Зьвізду Эго кождий знає.
Веде царів ко Господу.

О чудесне Бога діло!
Прийми миро і кадило
В руки, Христе, прийми злато,
А нас благослови за то!

Ірод лютий тоє чує,
В злобі своїй вирокує!
Най Дитина чоловіча
Згине від острого меча;
Бо має ся народити,
Що во віки буде жити.

Від грудий діти стинає,
І жадному не прощає;
Матери гірко ридають,
На смерть дітий споглядають.

Вифлезме, ти негідний!
Ото Син єдинородний
До Эгипта утікає.
Мати к собі притуляє,
Старець осла підганяє.
Ангел перестерігає.

О Іроде, лютий пане!
По твому ся не стане;
Бо Христос, цар всего сьвіта,
Буде жити по всі літа.

Славім Бога безсмертного,
Що родив ся нам убого
І Матір Эго сьвятую,
Марию, Діву чистую,
Що на сьвіт Царя видала:
Най буде їй честь і хвала!
Тобі приносим піснь щиру,
Благослови всему міру
І нам грішним, що сьпівають,
На віки Тя величають.

(По коляді Ангел вінчує)
З Вєфліэму прийшла сьвіту новина.
Де Діва чиста породила сина.
Там віл з ослом приклякає
І духом своїм дитя огріває.

Йосиф старець тим ся утішає
І дитя Ісуса смиренно благає,
Щоб дав на сьвіті мирно прожити
А по смерти царства доступити..
Христос Раждає ся.

(По сім ангел збирає коляду. З надвору чути коляду
Трох царів, які входять до хати. Три царі колл-
ють: На небі зірка).

На небі зірка ясна засяла:
І ясним світлом сияє;
Хвиля спасеня нам вавитала:
Бог в Вифлеємі раждаєсь,
Щоб землю з небом в одно злучити.
Христос родив ся: "Славіте!" (2)

В біднім вертепі, в яслах на сїні
Спочив Владика, Цар світа.
Тому до него спішім всі нині,
Нашого жде він привіта,
Спішім любовю Эго огріти.
Христос родив ся: "Славіте!" (2)

Благослови нас, Дитятко Боже,
Дари нас нині любовю,
Най ціла лекла сила не зможе
Нас розділити з Тобою,
Благослови нас, ми-ж Твої діти.
Христос родив ся: "Славіте!" (2)

Цар I.: — Славний царю Іроде!

Три царі зьвіздарі
Нову зьвізду на небі вздріли
І за нею в дорогу пустились
І аж в твій край добились.
Чи знаєш Ти
І чи чув ти,
Де цар світа ся народив
Щоб всім світом верхіводив.

Ірод: — (здивований) Цар світа? . . .

Цар II.: — Нам зьвізда ясна звістила,
Що на небі ся зявила.
Ми за зьвіздою поспішаєм
І тебе щиро тут благаєм,
Щоб дорогу нам показати
І царя світа привитати..

Цар III.: — Ми царі зьвіздарі

Зі сходу приспіли,
Щоб тебе в радості узріти,
Бо в твоім краю весь люд звеселив ся
Бо цар всего сьвіта на світ народив ся.
Ми царя всего сьвіта
Хочемо щиро привитати
Щоб Йому з душі
Свій поклін віддати.

Ірод: — (махає головою а відтак з горда до жовнірів
приказує.)

Лицарі мої !

(Жовніри враз приступають ближше Ірода.)

Ірод: — В мій край поспішайте,

Мудрців зволікайте,
Щоб книги зносили
Царя всего сьвіта
Рождество звістили.

(Жовніри враз відходять. Зараз один жовнір входить
до хати за ним йде старий жид-мудрець, а за жи-
дом знова жовнір і всі три стають перед царем
Іродом.)

Ірод: — Я э цар, що царом над вами
І розкази пишу з печатками.

(Жид махає головою)

Якнайскорше о новім царю звіщай,
А ні то смертю тут сейчас лягай

(Жид отвирає книгу і починає шукати, а жовніри по-
дають ся крок взад.)

Жид: — Цар всего сьвіта!...

Ох, яке то воно
Мені дубом волося стало.

(Ірод нахилив ухо до жида..)

Жид: — З під мошки хати

Всі канони будуть стояти
А Мошко лабати
Буде тим командувати.

(Ірод похмурений гордо махає головою і далі слухає.)

Жид: — Мошки і Срульки . . .

Яке ово страшне
Цар всего сьвіта буде сумне!

Ірод: — Читай скорійше, де цар сьвіта народив ся.

Жид: — Ох, вай, вай яке оно страшне.

Сей цар сьвіта
На всім сьвіті буде панувати,
І Тебе наш царю
Буде із трона скидати.

Ірод: — Проч Сатано! . . .

Геть возміть звідси його,
І в тюрму сейчас посадіть
Як ні то де цар сьвіта
Сейчас мені скажи.

Жид: — Ну, ну, цар сьвіта
Буде в Вифлеємі міста.

Ірод до царів: — В Вифлеєм поспішайте
Поклім царю віддайте
Назад повертайте
І мені звіщайте.

(Царі відходять з колядою).

Во Вифлеємі нині новина:

Пречиста Діва зродила Сина.

(2) В яслах повитий поміж бидляти
Спочив на сїні Бог необнятий.

Вже Херувими славу співають,
Ангелські хори Пана витають.
Пастир убогий несе, що може,
Щоб подарити дитятко Боже.

А ясна зоря сьвіту голосить,
Месня радість, щастя приносить
(2) До Вифлеєма спішіть всі нині
Бога витайте в бідній Дитині.

За сьвітлом зірки десь аж зі сходу
Йдуть три Владики з княжого роду.
(2) Золото, дари, кадило, миро
Враз з серцем несуть в офіру широ.

Ісусе милий, ми не багаті,
Золота дарів, не можемо дати,
(2) Но дар ціннійший несе́м від мира
Се віра серця і любов щира.

Глянь оком щирим, о Божий Сину,
На руську землю, руську родину,
(2) Зішли їй з неба дар превеликий,
Щоб Тя славила по вічні віки.

Ірод: — Лицарі мої!

(Жовніри враз остро приступляють. Жид складає свою книжку і не знає де сховатись..)

Ірод: — В Вефлезьм поспішайте..

Всім дволітнім дітям голови стинайте
І навіть мозгу синкови,
Голови таксаж не лишайте.

(Жовніри відходять і сейчас вертають ся.)

Жовнір: — Твій розказ ми сповнили,

Три тисяч дітей убили
І твого синка також не лишили.

(Жовніри подають ся взад)

Ірод: — (зажурений) Ох біда мені Іродови

Лукавому цареві.
Я був царем над царями
Паном над панами
Тепер розпука за моїм сином
Рве серце шматками.

(Ірод попадає в розпуку і пробиває себе ножем).

(Жид бігає по хаті і кричить) ой, вай, вай!

(Смерть за дверми, на дворі клепає косу відтак
остриє її і входить остриачи косу до середини.)

Жид: — (Кричить) ох, вай, вай.

Смерть: — Ага ти тут царю Ірода,
Сім літ за Тобою ходида
Сім пар ходаків зносила,
І аж тепер тебе дістала.

(Смерть тягне косою по шиї Ірода..)

Жид: — Ох, вай, вай.

(Чорт вбігає до хати і крутячись по хаті кричить.)
Десь тут душа сира смердить!

Смерть: — Моя душа, твоє тіло
Бо мені так ся хотіло.

(Чорт з вилами до смерти.)

Твоя душа, моє тіло
Щоби тутки не смерділо..

(Чорт бере скоро Ірода і тягне на двір сльіваючи..)

Га ча-ча, га чача,
Злапав дітько богача.

(Всі виходять на двір).

ЗМІСТ КОБЗАРЯ.

	Сторона.	Український Імг. в Канаді.	22
Засьпів?	3	Мої приповідки.	22
Кілька моїх слів.	4	Подумаймо.	24
Пригадайси.	5	Клич до любови.	27
Моя офіра.	6	Без любови.	28
Подяка неньці Канаді	7	Зима та Весна.	29
Подяка	7	До всіх моїх братів і сестер	31
Подяка.	8	Мій сон	33
Прощай Україно	9	О земле наша	35
Моя сповідь.	10	Три особи а один Бог	36
В полоні.	10	В неволї	37
Бурлака.	12	Обовязок Українця	38
Туга та потїха..	13	Незабутьки	39
Кобзар.	14	Слава України	40
Пісня про Вітчину.	16	Вефліємська Ніч	56
Різдво Христа і ювил. рік	17		